

κρατική καταστολή και κοινωνικά κινήματα

[Κωστής Αχνιώτης]

Μια σύντομη συνέντευξη με το γερμανό ευρωβουλευτή των “πράσινων” Φρίντερ Όττο Βόλφ

Η συνέντευξη δόθηκε από τον Φ. Ο. Βόλφ στο “Εντός” στην Αθήνα στις 8 του Νιόβρη

Ίσως είναι δύσκολο για τον μέσο Κύπριο ν’ αντιληφθεί τη σημασία της αυταρχικότητας των ευρωπαϊκών κρατών όπως διαμορφώνεται σήμερα. Εν τούτοις ποιος από μας δεν είδε στη τηλεόραση κάποιες τουλάχιστον σκηνές συγκρούσεων της αστυνομίας με κάποια αντιπυρηνική διαδήλωση? Αρκετές από τις σκηνές αυτές, ξεπερνούν και τη φαντασία του καλύτερου σεναριογράφου σκληρού ούεστερν. Οι ειδικές αντιδιαδηλωτικές μονάδες της αστυνομίας έχουν εξοπλιστεί και εκπαιδευτεί ουσιαστικά, σαν επιλεκτά τμήματα στρατού με σαφή εμφυλιοπολεμικό προσανατολισμό.

«Εντός»: Ποια η σχέση του κράτους με τη καταστολή; Υπάρχει νομίζεις μια «φασιστικοποίηση» των κρατών της δυτικής Ευρώπης;

Φ.Ο.Β.: Η τάση του κράτους στην καταστολή υπάρχει πάντα οποιαδήποτε μορφή κι αν παίρνει το κράτος αυτό, π.χ. σοσιαλδημοκρατικό, μη δημοκρατικό κ.τ.λ.

Η καθολικότητα του φαινομένου του αυταρχισμού είναι δυνατόν να οδηγήσει στην επικίνδυνη άποψη ότι αυτή η αυταρχικότητα συμπίπτει με το φαινόμενο του φασισμού. Η δική μου άποψη είναι ότι το σύγχρονο κράτος έχει από μόνο του μια τάση προς τη βία είτε αυτή είναι ευκαιριακή (αρχές της δεκαετίας 60 στη Γερμανία) είτε είναι μονιμότερη, πιο οργανωμένη, πιο συστηματική και πιο έμμεση όπως τα τελευταία χρόνια πάλι στη Γερμανία. Δεν πρέπει να συγχύζεται αυτή η κατάσταση με αυτήν, όπου το κράτος γίνεται φασιστικό, δηλαδή οι κατασταλτικοί μηχανισμοί γίνονται κυρίαρχοι.

-Τι επιδιώκει το κράτος μέσω της καταστολής;

Η τάση για κρατική καταστολή εμπεριέχεται μέσα στην λογική του κράτους. Μέσα από τη λογική του αυτή το κράτος επιδιώκει να διατηρεί μια ταξική ισορροπία. Η κρατική καταστολή στοχεύει όσους ξεφεύγουν από τα όρια της κανονικότητας (normalité) και χτυπά επομένως τους επαναστάτες, τους περιθωριακούς κ.λπ. Ωστόσο ο πρώτος της στόχος είναι να καθορίσει την «ιδέα» της κανονικότητας στο κεφάλι του μέσου πολίτη... δείχνοντας του που βρίσκεται η διαχωριστική γραμμή ανάμεσα στο κανονικό και το μη κανονικό. Είναι η λεγόμενη μέθοδος της «συνεπιδήλωσης».

«Εντός»: Δηλαδή;

Φ.Ο.Β.: Να! Η μέθοδος στηρίζεται στη καλλιέργεια της άποψης ότι το θύμα φταίει για το ότι είναι θύμα. Για παράδειγμα, στις αντιπυρηνικές διαδηλώσεις η αστυνομία επιτίθεται συστηματικά. Οι διαδηλωτές μετατρέπονται σε ενόχους διότι το κράτος τους επιτέθηκε. Είναι γι’ αυτό που η ανάπτυξη των κινήματων ακόμα και των ειρηνιστικών κινήματων ή των κινήματων που βασίζονται μόνο στη παθητική αντίσταση συνοδεύεται από παράλληλη αύξηση της κατασταλτικής συμπεριφοράς του κράτους. Στη παρούσα ιστορική περίοδο συνυπάρχουν οι δύο τάσεις. Από τη δεκαετία του 50 έχουμε μια ανάπτυξη των κινήματων αμφισβήτησης και από τη δεκαετία του 70 μια ανάπτυξη των

αντεπαναστατικών διεργασιών.

«Εντός»: Θέλεις να μας δώσεις ένα παράδειγμα;

Φ.Ο.Β.: Ένα κίνημα στο οποίο αποδίδουμε μεγάλη σημασία είναι το κίνημα των αντιρρησιών συνείδησης (Σ.Σ. αυτών που αρνούνται να υπηρετήσουν στο στρατό για λόγους συνείδησης). Είναι στοιχειώδες δικαίωμα του πολίτη να μη συμμετέχει, αν δεν θέλει, σ' ένα μηχανισμό βίας, βίαιας άμυνας ως προς το εξωτερικό αλλά που τελικά χρησιμοποιείται συχνότατα στο εσωτερικό! Αυτό το αίτημα είναι επαναστατικό.

«Εντός»: Είσαστε λοιπόν εναντίον της υποχρέωσης των πολιτών να κάνουν τη θητεία τους;

Φ.Ο.Β.: Ναι, βέβαια στο βαθμό που θα το κάνουν χωρίς να μπορούν να ελέγχουν τους στόχους και τις επιδιώξεις αυτού του μηχανισμού.

«Εντός»: Αν όμως μια κοινωνία χρειάζεται μια συλλογική άμυνα;

Φ.Ο.Β.: Πάντα μια κοινωνία χρειάζεται μια συλλογική άμυνα! Το ζήτημα είναι ότι αυτός ο συλλογικός συντονισμός δεν μπορεί να γίνεται κάτω από τον έλεγχο του κράτους. Είναι γνωστή η φράση του Μπρέχτ: στρατηγέ μου το τάνκ σου... τι μιζέρια, χρειάζεται έναν οδηγό. Εμείς υποστηρίζουμε και τους "νόμιμους" αντιρρησίες (Σ.Σ. αυτούς που δέχονται να εκτίσουν τη θητεία τους αλλά σε κάποια κοινωφελή εργασία, χωρίς όπλα) και αυτούς που απορρίπτουν συνολικά το στρατό. Φυσικά η κύρια ευθύνη για τη δράση που θα κατοχυρώσει τα δικαιώματα του αντιρρησία ανήκει στους ίδιους αντιρρησίες. Έμαθα για παράδειγμα ότι κάπου 30.000 Έλληνες μένουν στο εξωτερικό για να αποφύγουν τη στρατιωτική τους θητεία. Αν όλοι αυτοί επιστρέψουν και διεκδικήσουν το δικαίωμα του αντιρρησία θα το επέβαλλαν.

«Εντός»: Μας περιγράφεις συνοπτικά μερικούς άλλους τομείς παρέμβασης των πρασίνων;

Φ.Ο.Β.: Άλλοι τομείς όπου το κίνημα μας επεμβαίνει κατ' ανάλογο τρόπο είναι π.χ. το ζήτημα των φυλακών (δικαίωμα των φυλακισμένων στην αξιοπρέπεια, τη πληροφορία, τη πολιτική δράση και γενικά υποστήριξη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των φυλακισμένων). Το πρόβλημα των σχέσεων των δύο φύλων και της θέσης της γυναίκας γενικά και ειδικά στη κοινωνία, μας απασχολεί συνεχώς. Το ζήτημα επίσης της εκδημοκρατικοποίησης και απελευθέρωσης της παιδείας, των δικαιωμάτων και της συμμετοχής των μαθητών και μαθητριών κ.λ.π. Τα τελευταία χρόνια παλεύουμε έντονα για να διατηρήσουμε και επεκτείνουμε το δικαίωμα στη διαδήλωση και να προστατέψουμε τους αντιπυρηνικούς διαδηλωτές από την ολοένα αυξανόμενη κατασταλτική μανία της αστυνομίας. Σ' ότι αφορά το εργατικό κίνημα, δίνουμε ανεπιφύλακτη υποστήριξη στους αγώνες για 35 ώρες εργασίας την εβδομάδα και προσπαθούμε να περάσουμε ένα νόμο που να απαγορεύει στους εργοδότες να καταφεύγουν στο Lock-out.

«Εντός»: Πάνω σε ποιο σκεπτικό βασίζεται δηλαδή η πολιτική σας σχέση με αυτά τα κινήματα;

Φ.Ο.Β.: Από τη πλευρά της μεθοδολογίας στο μαρξιστικό λόγο, τα πράγματα που συστηματοποιούνται πρώτα και τα αρθρώνουμε ύστερα. Η ενότητα όλων αυτών των κριτικών κινήματων θα συντελεστεί μ' ένα τρόπο πιστεύω που θα ξαφνιάσει τους πάντες. Μπορούμε πάντως από τώρα να δούμε ότι υπάρχουν πολλά σημεία, σύγκλισης μεταξύ τους κύρια πάνω στο θέμα της πλείριας δημοκρατίας. Αυτό το σημείο απαγορεύει άλλωστε των κινήματων από οποιουδήποτε άλλους θεσμούς.

Τώρα, εμείς σαν κόμμα έχουμε από πλευράς πραχτικής μια διπλή στρατηγική. Από τη μια προσπαθούμε μέσα στη βουλή να προωθήσουμε τις απόψεις και τα αιτήματα μας κι' από την άλλη να προωθήσουμε τη πάλη για τα συγκεκριμένα αιτήματα μέσα από επιτροπές δράσης που λειτουργούν σαν ομάδες πίεσης η κάθε μια πάνω στο θέμα που την ενδιαφέρει.

[Χρειάζεται Τούρκικη Μετάφραση](#), [Χρειάζεται Αγγλική Μετάφραση](#), [Εντός των Τειχών \(Τεύχος 17\)](#), [Δεκαετία 1980-1989](#), [1986](#), [Λευκωσία](#), [Λευκωσία \(νότια\)](#), [Οικολογία](#), [Αντίρρηση Συνείδησης](#), [Μιλιταρισμός](#)

From:

<https://movementsarchive.org/> - Κυπριακό Κινηματικό Αρχείο
Cyprus Movements Archive
Kıbrıs Sosyal Hareket Arşivi

Permanent link:

https://movementsarchive.org/doku.php?id=el:magazines:entostonteixon:no_17:interview

Last update: **2025/07/15 13:46**

